

РАДІАЦІЙНИЙ СЛІД

ПОСТЧОРНОБИЛЬ

Після аварії на Чорнобильській АЕС територію України було розділено на кілька зон залежно від ступеня їх забрудненості радіоактивними елементами (див. карту).

На території Київської, Житомирської, Чернігівської, Рівненської, Черкаської, Вінницької, Чернівецької, Івано-Франківської, Кіровоградської, Тернопільської і Хмельницької областей є райони з підвищеним вмістом радіоактивних речовин у ґрунті. Однак радіаційна обста-

новка, що склалася на цих територіях, нерівнозначна (ґрунти мають різні коефіцієнти переходу радіоактивних речовин у рослини).

Згідно із Законом України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 27 лютого 1991 року за рівнем радіоактивного забруднення цезієм-134, 137 виділені такі зони:

Зона періодичного радіаційного контролю (низьке за-

бруднення, 0,5-1 кІ/кв.км). Дозволено збирання грибів, ягід, лікарських рослин, а також заготовлю деревини без обмежень. Полювання, рибальство у природних водоймах і річках дозволяється відповідно до правил, що діють на території України, з обов'язковою перевіркою м'яса, риби на вміст у них радіоактивних речовин. У підсобних господарствах ніяких обмежень щодо годівлі та утримання сільськогосподарських тварин, птиці не запроваджується.

активних речовин у грибах вважається норматив, який діяв раніше, — 5×10^8 кІ/кг для свіжих грибів і дикорослих ягід, 3×10^7 — для сушених грибів і сухофруктів.

Необхідний особливий режим сільського господарства: обмежене землекористування (скорочення рільництва, зменшення обробки земель), переспеціалізація товарного сільського господарства на насінництво, вирощування технічних культур (льон і інше), розвиток тваринництва, інтенсивне конівництво тощо.

Випас худоби на лісових пасовищах цієї зони провадиться при досягненні травостоєм висоти не менше 10 сантиметрів. При щільності забруднення понад 15 кІ/кв.км заготівля деревини допускається тільки в зимовий час і при наявності снігового покриву. Використання деревини як палива, заготівля пневного осмолу і дьогтю заборонені. Заборонено випасати молочну, м'ясну худобу, а заготовляти сіно дозволяється тільки як корм для робочих коней. Використання гною як добрива заборонено.

Зона безумовного (обов'язкового) відселення. Це дуже високе забруднення. Територію планується перетворити на біосферний заповідник на 50 років (суцільне заліснення, залучення звільнених територій).

Зона відчуження (надзвичайно високе забруднення). Це дослідницький полігон для боротьби із наслідками ядерних катастроф.

Серед виловленої в річках «зони жорстокого контролю» і у верхів'ях Київського водосховища риби — до 15-20 процентів не відповідає вимогам, у Київському водосховищі — це особини великих розмірів, дорослого віку, хижих видів (щука, судак). Уся риба, виловлена в цих водоймах, підлягає обов'язковому радіометричному контролю. Промисловий відлов риби у верхів'ях Київського водосховища заборонено. Тимчасовий допустимий рівень вмісту радіоактивних речовин у рибі 5×10^8 кІ/кг.

ІНФОРМАЦІЯ ПО ТЕМЕ В ДНЕПРОПЕТРОВСКЕ ГОТУЄТЬСЯ АТЛАС ЕКОЛОГІЇ ЧЕЛОВЕКА

Ученые Украинского географического общества готовят к выпуску медико-экологический атлас Днепропетровской области, занимающей первое место в Украине по степени загрязнения окружающей среды. Он будет единственным в нашей стране и станет логическим продолжением экологического атласа области, изданного в этом году. Медико-экологический атлас Днепропетровщины, доступный даже для восприятия школьников, будет содержать 36 карт, а также множество графиков, диаграмм и рисунков, дающих представление о численности населения, рождаемости и смертности, заболеваний взрослых и детей, здоровье беременных женщин и новорожденных. Многие показатели будут даны в динамике за последние 10-15 лет. Атлас содержит и информацию о состоянии медицинского обслуживания. В комплекте с экологическим оба атласа, по словам руководителя проекта профессора Любови Зеленской, будут давать любому желающему четкое представление об опасности проживания в том или ином районе области в зависимости от наличия вредных производств, добычи полезных ископаемых и других факторов. Опыт днепропетровских географов, возможно, будет взят на вооружение и в других регионах Украины.

Зона посиленого радіаційного контролю (середнє забруднення 1-5 кІ/кв.км). Дозволено збирання, заготівлю грибів, ягід, лікарських рослин і сіна з обов'язковим попереднім дозиметричним контролем. Заготівля деревини і використання продуктів її переробки проводиться без обмежень. У підсобних господарствах рекомендується періодичний вибірковий контроль м'ясних і молочних продуктів, кормів.

Зона гарантованого добровільного відселення (високе забруднення 5-15 кІ/кв.км). У цій зоні заготівлю грибів, ягід, хвойної лапки і виробництво хвойно-вітамінного борошна заборонено. Контрольним рівнем допустимого вмісту радіо-

